

Nu är Skurt-videon klar!

Videon finns i två versioner för skolbarn.

Köp 1 och låna ut till barn och barnbarn!

Skurt tror att alla som röker vill sluta!

Olympiamästarna Christian Olsson, Stefan Holm och Carolina Klüft, tre tunga förgrunds-

figurer medverkar på denna video. Plus sångidolerna i Fame och så Skurt förstås.

Kallelse till Årsmöte i Malmö 12 mars och i Göteborg 30 mars.

Förbundsordföranden har ordet:

I föregående nummer av VISIR-aktuellt framhölls i denna spalt att vi kan glädja oss åt 2004 års beslut om att vi slipper rökning på serveringsställen under 2005. Men vi kan för den skull inte vila på våra lagrar utan måste fortsätta vårt arbete mot tobaksbruk.

Nikotinet måste narkotikaklassificeras, och 10 miljoner kronor för bekämpning av tobaksbruk måste höjas till rimlig nivå i förhållande till de 200 miljoner kronor som, genom Sveriges bidrag till EU:s stöd till tobaksodlare, satsas på att främja tobaksbruk. Vidare måste rökavvänjning i offentlig regi bli en realitet och arbetet med att motverka rökdebut i skolorna fortsättas med varje ny hotad årskull.

VISIR blev på sin tid förkortning för "Vi som inte röker" och därmed vårt namn. Vi tycker fortfarande att det är långt värre att röka än att ha snus under läppen bland människor. Men kunskapen om snusets och nikotinberoendets effekter har ökat. Det är därför logiskt att motsätta sig allt bruk av tobak, även sådan som aldrig antänds och alstrar luftföroreningar.

Nikotinet har en ogynnsam inverkan på ämnesomsättningen, som i sin tur ger upphov till tidigare debut av diabetes 2 och hjärt-och kärlsjukdomar. De kan i början yttra sig som förhöjt blodtryck och senare ge allvarliga sjukdomar i olika organ. Detta framhölls för 10 år sedan i en avhandling av nuvarande docenten Björn Eliasson i Göteborg och har bekräftats av allt flera andra forskare i den veten-

skaplig litteraturen.

Men snus har också en cancerframkallande effekt, som varierar med snusvanor och munhygien och olika kemiska ämnen i snuset. 1985 klassificerade en arbetsgrupp, med experter från hela världen vid WHO:s institut för cancerforskning i Lyon, IARC, "rökfri tobak" som cancerframkallande hos människor.

Cancervarningar infördes på svenska snusförpackningar 1995. Det är mycket förvånande att denna varning togs bort 2001 - till stor glädje för och kanske efter påtryckningar från tobaksindustrin. Men snus har visat sig vara mer cancerframkallande än vad man tidigare har vetat om. I bukspottkörteln ökade risken med 67% enligt IARC. I en norsk studie av denna sjukdom var en tredjedel snusare. Ytterligare tre studier från USA stöder dessa siffror.

I Norge används väl att märka svenskt snus! Mot denna bakgrund ter sig en massiv kampanj för svenskt snus i öststaterna särskilt moraliskt motbjudande, och speciellt den stort uppslagna reklamen i S:t Petersburg, som uppmanar ryssarna att byta cigaretterna mot det svenska snuset, då rökning kan ge cancer.

Bland andra hälsoskador orsakade av snus kan nämnas minskad födelsevikt och ökad risk för havandeskapsförgiftning när mamman snusar under graviditeten. Dessutom ökar risken för plötslig spädbarnsdöd när hon ammar.

Bengt Rosengren,
förbundsordförande i VISIR.
e-post:bengt.rosengren@spray.se

Gilljam och Galanti fann vid en undersökning 2003 att 71% av svenska män har slutat röka utan hjälp av snus. Av dem som försökte med hjälp av snus blev tre av fyra vanesnusare i stället.

Så även om det är riktigt att snusbrukaren inte får lungcancer eller KOL (kronisk obstruktiv lungsjukdom) får han eller hon många andra kända sjukdomar som är förknippade med tobaksbruk. Det finns nämligen betydligt mer nikotin i en prilla än i en cigarett, liksom med arsenik, ammoniak och lut som hjälper nikotinet att snabbt komma in i blodet och skapa ett beroende. Snus är därför inte något lämpligt ersättningsmedel för röktobak ur hälsosynpunkt.

Tobaksindustrin visar i sin snusreklam återigen sitt cyniska förakt för människors hälsa i ett allt överskuggande vinstbegär. Detta är vår uppgift att bekämpa.

Bengt Rosengren

VISIR-Aktuellt/Friskare liv är medlemstidning för **Riksförbundet VISIR.**

Utkommer med fyra nummer per år. Ansvarig utgivare: **Arne Stråby**, arne.straby@telia.com

Adressen till Riksförbundet VISIR: Hälsans Hus, Fjällgatan 23A, 116 28 Stockholm

Tel 08-591 282 11, Hemsida: www.visir.a.se E-post:visir@telia.com

Förbundsordförande: **Bengt Rosengren**, **bengt.rosengren@spray.se**

Grafisk produktion: **Asken media**, 031/ 0708- 87 16 17 Material per post till

Asken media, Aminogatan 15D, 431 53 Mölndal. E-post:kjell@askenmedia.se.

Tryck:Tryckkedjan, Mölndal 2003. ISSN 0282-0617

Skotskt förbud mot rökning på restauranger, teater, film och TV

Rökning på restauranger planeras förbjudas i Skottland. Även rökning på teaterscener, på film och i TV ska förbjudas i Skottland från mars 2006.

Det blir följderna av den tobakslag som förbjuder rökning på arbetsplatser och i lokaler inomhus dit allmänheten har tillträde. Förutsättningen är förstås att lagen godkänns av parlamentet.

Det föreslagna rökförbudet på teatrar upprör en del författare, regissörer och producenter i Skottland. En av dem är Sergio Casci som skrev manuset till mafiafilmen *American Cousins*. Rökning är ett användbart verktyg i en författares verktygslåda, menar han.

Bland företrädare för teatrar i Glasgow som har uttalat sig finns inställningen att tobakslagen borde göra undantag för konstnärlig verksamhet. Men man

Blir föreställning intressantare om någon av skådespelarna röker på scen och därigenom utsätter publiken för passiv rökning?

menar också att det är fullt möjligt att samarbeta med författarna för att undvika rökscener. Ofta är det endast rökandet som är på riktigt på scenerna, medan det i övrigt handlar om fiktion.

Ja, det är vad företrädare för Visir har hävdade länge, bl a i en stor debattartikel i Aftonbladet på WHO:s tobaksfria dag häromåret. Om José i *Carmen* ska sticka kniven i *Carmen* så gör han det inte på riktigt. Kommer det blod så är det inte riktigt blod. Varför ska just cigaretter och tobaksrök vara riktiga?

Skådespelaren Reine Brynolfsson har i en intervju för sajten Tobaksfakta sagt att man bör vara försiktig med rökning på teaterscenerna eftersom det kan förstöra hela upplevelsen för de människor i publiken som störs eller irriteras av röken.

Den svenska tobakslagen säger att ingen mot sin vilja ska behöva utsättas för rökning på arbetsplatsen. Eftersom teaterscener är

arbetsplatser för skådespelare har jag för Visirs räkning tillskrivit tillsynsmyndigheten Arbetsmiljöverket för att få veta vad som gjorts för att tillförsäkra anställda inom teater, film och TV rökfria arbetsmiljöer.

Det blev dock ett undvikande svar som hänvisade till Folkhälsoinstitutet med motiveringen att teaterlokaler inte bara är arbetsplatser utan också offentliga lokaler

Det är uppenbart att det vore värdefullt om problemet löstes i Skottland. Det skulle skapa en modell som andra länder kunde följa.

Arne Stråby

VISIR på Stockholmsmässan

Ett par dagar i november var det en gymnasie-mässa på Stockholmsmässan i Älvsjö.

Den besöktes förstas av många gymnasieungdomar. VISIR Stockholm var där med utställningsskärmar och material, som vi ser här.

Bo Hellgren var en av dem som var där:

- Kanske får vi inte så många nya medlemmar just på grund av detta, men det viktiga är att vi syns, att namnet VISIR nöts in. Vi delade ut många broschyrer de här dagarna och talade med många också. Vi får hoppas att de läser vårt material och tänker som vi, säger Bo, som har arbetat för VISIR i många år.

Gymnasiemässan var lördag-söndag den 20-21 november, men

På Stockholmsmässan ser vi här fr v Bo Hyttner, Viveka Sandberg Nyh och Bo Hellgren.

dagarna innan, torsdag-fredag var det en annan mässa i Älvsjö, en skolmässa, som VISIR också var med på. Det var Christina

Elgström och Yvonne Norman som fanns på plats då och delade ut material och talade med besökare.

Arne Stråby

Den absurda tobaksreklamen

Det är rätt länge sedan tobaksreklam förbjöds. Men den hittar nya former: tobaksföretagen är skickliga på att hitta kryphål i lagen. Man får in sina märken i andra produkter, allt ifrån kläder och sportutrustning till solglasögon.

Men visst är det skönt att slippa den påträngande reklamen, särskilt utomhus, men också i veckotidningar och annan media. TV-reklam hade vi inte då, och när alla satellitkanaler brakade loss över oss hade lagstiftningen för en gångs skull hunnit ifatt.

Om man bläddrar i gamla tidningslägg är det nästan en absurd värld som möter oss. Dessa hurtfriska rökare som ser så strålande glada och friska ut

med sina giftpinnar! Tonårstjejer var vanliga i rökreklamen: det gällde att få fler kvinnor att börja röka.

Jag minns en kampanj som det statliga tobaksbolaget hade i stor-

skalig utomhusreklam. Kanske var det på 70-talet? Det var unga tonårstjejer, kanske i 15-årsåldern, som talade om den nya John Silver med tonårstermer som "störtskön", "en ny upplevelse", "måste upplevas" och liknande. Man var angelägen om att rekrytera nya rökare som kunder!

Men mycket börjar falla i glömska. Jag var på Telemuseet strax innan det skulle stänga för gott. Samlingarna överfördes sedan till Tekniska museet.

Men där såg jag ett exemplar av de gamla utomhuskioskerna, ett minne från en dålig tid. Jo, så var det då, tänker man. Det var medan man ännu kunde stoppa i mynt och ringa för. Då var det ofta tobaksbolagen som svarade för exteriören.

Arne Stråby

Minderåriga kan köpa cigaretter i sex av tio butiker

Bara fyra av tio butiker i Sverige kontrollerar åldern på unga kunder som köper cigaretter. Det visar en undersökning som Statistiska centralbyrån, SCB, genomfört i 917 slumpvis utvalda butiker i samtliga län. Sämst var kontrollen i Blekinge där endast tolv procent av butikerna frågade efter legitimation och bäst i Uppsala län. Där kontrollerades åldern i 69 procent av butikerna. Riksgenomsnittet blev 38,7 procent.

Undersökningen genomfördes som anonyma kundbesök under ett par veckor hösten 2004 på uppdrag av Svensk dagligvaruhandel, Alkoholkommittén och Statens folkhälsoinstitut. Syftet var att undersöka om de som sålde tobak frågade ungdomar efter legitimation och inte sålde i de fall där de unga inte legitimerade sig. Det märktes ingen större skillnad om provköpen gjordes i dagligvarubutiker, i servicebutiker eller på bensinmackar. Resultaten var också desamma oavsett om butikerna låg i storstäder eller på mindre orter.

Försäljare som bedömdes vara under 25 år sålde cigaretter utan att fråga efter legitimation i större utsträckning än de som var äldre. Kassapersonalen frågade oftare om åldern i de butiker som hade dekaler som visar att man måste vara minst 18 år för att få köpa tobak.

- Det är oacceptabelt att förbudet mot tobaksförsäljning till underåriga inte efterlevs bättre, säger generaldirektör Gunnar Ågren, Statens folkhälsoinstitut, i ett uttalande. Förbudet är viktigt för att skydda barns och ungdomars hälsa. Det har också stor betydelse som uttryck för samhällets strävan att motverka tobaksbrukets skadeverkningar. Effekterna av andra förebyggande insatser undermineras av att förbudet negligeras i så stor utsträckning.

- Det är i första hand handeln som måste ta ett större ansvar för efterlevnaden, men även tillsynsverksamheten måste bli bättre. Den katastrofalt dåliga efterlevnaden av nuvarande åldersregler aktualiserar frågan om att diskutera den nuvarande lagstiftningen och dess möjligheter till sanktioner mot lagbrott.

Tabellen visar andelen godkända butiker per län i procent av antalet besökta butiker, samtliga butiksslag. Antalet besökta butiker står i relation till folkmängden i länen:

Tobaksfakta

Passiv rökning ökar risken för lungcancer hos barn

Barn som växer upp i hem där föräldrarna dagligen röker löper drygt tre gånger så stor risk som barn från rökfria hem att insjukna i lungcancer senare i livet. Också om de själva aldrig börjar röka. Om barnen exponeras några få gånger per vecka är riskökningen 1,45 gånger.

Det visar en analys av en stor undersökning som omfattar sex länder, bland dem Sverige, och som samordnats av WHO:s cancerforskningsinstitut i Lyon. Rapporten publiceras i tidskriften *British Medical Journal*. 303 000 personer som aldrig rökt, eller slutat röka för minst tio år sedan, ingick i studien.

Tobaksfakta

Län	Andel godkända i %	Antal besökta butiker
Stockholm	44,9	82
Uppsala	69,3	37
Södermanland	43,1	37
Östergötland	37,6	37
Jönköping	65	35
Kronoberg	26,4	37
Kalmar	53,7	39
Gotland	51	20
Blekinge	12,1	38
Skåne	14,8	86
Halland	55,4	33
V. Götaland	27,2	88
Värmland	38,6	43
Örebro	63,4	38
Västmanland	27,6	38
Dalarna	45,3	39
Gävleborg	20,9	35
Västernorrland	66,1	42
Jämtland	57,4	35
Västerbotten	64	40
Norrbotten	13	38
Hela riket	38,7	917

Nätverket för Tobaksprevention

VISIR, tfn 08-591 28 211,

E-post:visir@telia.com www.visir.a.se

Cancerfonden, tfn 08-744 10 00,

www.cancerfonden.se

Hjärt-Lungfonden, tfn 08-566 242 00,

www.hjart-lungfonden.se

En Rökfri Generation, tfn 08-10 93 00,

www.nonsmoking.se

Läkare mot tobak, tfn 08-677 10 90

Lärare mot tobak, tfn 08-677 10 90,

www.teachersagainsttobacco.org

Sjuksköterskor mot tobak, tfn 08-677 10 90

Stiftelsen Laryngfonden, tfn 08-655 40 01

Farmaci mot tobak, tfn 08-677 10 90

Besök på Apoteket i Kortedala vecka 47

Den 19 november 2004 presenterade sig VISIR i Göteborg med en monter på apoteket Ekorren i Kortedala under apotekets hälsovecka. Receptarie Jenny Söderberg hade inbjudit oss och det passade utmärkt då tiden sammanföll med tobaksfria veckan.

Bengt Rosengren och Ingela Zetterlund var där från VISIR och senare anslöt sig även Kjell Hedlund med kameran till oss.

- Vi svarade på apoteksbesökarnas frågor och informerade om VISIRs verksamhet, berättar Bengt Rosengren.

Som man kan vänta sig var det mest äldre människor vi kom i kontakt med men också några yngre. Vi blev mycket väl omhändertagna på apoteket av dess

Bengt Rosengren fick tillfälle att prata med några ungdomar bosatta i Kortedala. Alen Taras och flickvännen Leila Beglerovic hade visserligen provat men aldrig rökt. De hade ingen tanke heller på att börja röka.

medarbetare och vi ber att få tacka dem för detta.

Yngve Hederström har rökt under 59 år. Han började i lumpen och då kan man räkna ut att Yngve är närmare 80 år.

Nu har han varit rökfri i tre år och mår som en prins. Hans fru har inte lyckats sluta men hon röker på balkongen.

Foto Kjell Hedlund

Berit Forsgren på Apoteket i Kortedala har svårt att få rökare till sin Rök-slutargrupp på vårdcentralen. Senaste kallelsen gick till 27 rökare - en kom. Sedan anslöt sig två till. Av dem har en slutat röka. På rökfria dagen fick hon hjälp av VISIR medlemmen Ingela Zetterlund från Smögen.

Medicin 2004 visade upp många rökare!

–Från läkarstämman i Göteborg

Tusentals människor från olika delar inom sjukvården träffades på Svenska Mässan några dagar i november. Detta var en överskådlig mässa där produkter och tjänster skulle samlas skrivs det i mässkatalogen. Men ack så många rökare visade upp sig.

På Svenska Läkaresällskapets Riksstämman presenterades Sveriges första sjukvårdsparlament. Annika Hagström ledde en debatt mellan sjukvårdspolitiker, förvaltningschefer, vårdgivare och hälsoekonomer om prioriteringar inom vården, alternativa driftsformer och sjukvårdens framtida finansiering.

Göran Boëthius och Agneta Alderstig röksamordnade i Göteborgs kommun satte upp affischer utanför läkarstämman. Men ack så många rökare det fanns i närheten. Foto: Kjell Hedlund

Några bilder utanför läkarmässan i Göteborg.

“Tobaksuppdraget”

I början av vecka 39 hade Nätverket för tobaksprevention möte med landstingens tobaksansvariga under tre dagar i Gävle med Gävleborgs landsting som värd. Deltagare var dessa tobaksansvariga från hela landet, tobaksgruppen på Folkhälsoinstitutet (Fhi) samt representanter från frivilligorganisationer som arbetar med tobaksprevention, sammanlagt ca. 40 personer.

Temat var ju givetvis 'Tobaksuppdraget', det treåriga arbetet att fördjupa och sprida tobaksprevention till landsting och kommuner och ge dem som arbetar ute i landet verktyg i arbetet. Parallellt hade mötet ett tema som handlade om kommunikation och retorik – möjligheterna att nå ut med budskapet på rätt sätt.

Paul Nordgren från Fhi gav en exposé om arbetet mot tobak från 60-talet och framåt med ett antal officiella utredningar som först fram på 80- och 90-talen gav verkliga genombrott. Rökfria serveringsställen, som genomförs 1 juni nästa år, är den senaste framgången.

Arbetet är dock ingalunda avslutat, vilket Margareta Haglund, också från Fhi, poängterade i sin genomgång av Tobaksuppdraget. Att den internationella situationen med ökande antal rökare inger farhågor framhöll Kontie Moussa från Malmö.

Argument mot och för snus presenterades med ett intressant rollspel där deltagare föreställde en informationsdirektör i ett stort snusproducerande företag och den andre sig själv.

Arrangörerna hade bjudit in fyra politiker

på kommunal- och landstingsnivå av olika kulörer (fp, mp, s och v). Dessa försökte bland annat besvara frågan om hur man bäst kan få en politiker intresserad för en fråga och hur man bör presentera den. Ett kort svar är: leta upp personer som redan visat visst intresse, ha tydliga fakta, dokument och verktyg och e-post är en bra kontaktväg.

Maria Nilsson från Umeå gav en översikt av sin enkätundersökning "Tonåringar om tobak" omfattande 4500 ungdomar. Den är en uppföljning av två tidigare liknande undersökningar och kommer att finnas i sin helhet på Fhis hemsida.

På sista dagen utsattes deltagarna för grupparbete och det blev också en liten övning i kommunikation – att framföra sitt budskap kortfattat men även att lyssna på andra.

Ett besök vid Sveriges Järnvägmuseum ingick i mötet en av kvällarna och där fick vi alla se och höra om de svenska järnväg-

arnas 150-åriga historia. I detaljstudier kunde man observera att både spottkopp och askkopp försvunnit från svenska järnvägsvagnar. Men en tågresa Stockholm-Göteborg kostar i fast penningvärde lika mycket nu som för hundra år sedan. Resan går dock fortare numera.

Göran Löfroth

ÅRSMÖTE I GÖTEBORG

VISIR i Göteborg har årsmöte kl. 19.00 onsdagen den 30 mars 2005.

Vi önskar föransmälan till mötet på tel. 031-24 63 99, där telefonsvarare finns.

OBS! Mötet kommer eventuellt att äga rum i annan lokal än Nordenskiöldsgatan 19.

Styrelsen.

- Är det sant att mitt sparkapital kan växa fast jag ger bort en del till de som behöver pengarna bättre?

- Humanfonden?

BANCO

I SAMARBETE MED RIKSFÖRBUNDET VISIR.
www.banco.se • 0200-23 53 00

Aktiemarknaden går både upp och ner och historisk avkastning är ingen garanti för framtida avkastning. Pengar som placeras i fonder kan både öka och minska i värde och det är inte säkert att du får tillbaka hela det investerade beloppet.

SLUTA-RÖKA-LINJEN

RING 020-84 00 00

Cancerfonden, Folkhälsoinstitutet, Hjärt-Lungfonden, Apoteket AB och Centrum för Tobaksprevention

Mycket bättre utan tobak

Det är titeln på de program mot rökning som VISIR låtit producera. Programmen på VHS och DVD är nu klara och det kan t.o.m. hända att någon skola redan använt dem. Vi poängterar vinsterna med att inte använda tobak. Ett genomgående tema är: friskare, starkare, fräschare och rikare. Tobak är farligt att använda. Varför ta risken?

Filmens innehåll

Vi intervjuar våra guldmedaljörer från OS i Aten, som genomgående tar avstånd från allt vad tobak heter. Jessica och Magnus i Fame är också med. En är klar motståndare till rökning och går till rätta med den andra, som sedan gör slag i saken och allvarligt försöker bli rökfri.

Varför man börjar använda tobak och varför man slutar belyses genom intervjuer med några personer. Vinsterna med att sluta beskrivs och tips för rökavvänjning lämnas. Dessutom går vi igenom vad som händer med oss, när vi använder tobak. Det finns bl.a. en intressant bildserie om hur nikotinberoendet ger upphov till receptorer i hjärnan. Vi tar upp snuset parallellt med rökningen på lämpliga ställen.

Program för skolorna i första hand

Programmen är gjorda för skolornas tobakspreventiva arbete och meningen är att skolorna skall kunna låna från AV-centraler. Det finns cirka 50 sådana och alla har fått materialet i tre exemplar utan kostnad. Vi har informerat skolorna om programmen genom brev och annonser.

Vi har gjort två versioner – en för låg- och mellanstadiet och en för högstadiet. Budskapet är anpassat med tanke på skillnader i barnens mognad och intresse. TV-reportern Skurt har en stor roll i versionen för de yngre. Det finns lärarinformation till båda versioner med bl.a. ”doktors kommentarer” som innehåller ytterligare

fakta om tobaken och där vi kommenterar vad som sägs i filmen.

Även om vi inriktat oss på skolorna tror vi att programmen kan komma att användas av andra – t.ex. hälso- och sjukvården med ansvar för tobaksprevention och rökavvänjning. Idrotten kan behöva hjälp att bekämpa det utbredda bruket av snus.

Astma- och allergiförbundet kan också

Medverkande

Riksförbundet VISIR tog initiativet för drygt ett år sedan. Därefter utverkades anslag från Allmänna Arvsfonden. Styrelsen utsåg Eivor Svenonius Kinnander och Sven Kinnander till projektledare. I samverkan med Ingamay Hörnberg och Bengt Roslund i Atlasvision i Malmö har sedan programmen arbetats fram från

Fyra pojkar, Linus Birknäs, Fredrik Eriksson, Patrik Nilsson och John Wån-sander från Kullaviksskolan, söder om Göteborg fick se på vi videon MYCKET BÄTTRE UTAN TOBAK.

Skurt kände alla igen och dom flesta kunde sitta stilla under 3x20 min. Den egentliga kritiken mot videon kom från Linus - han saknade mer av konsekvenserna av rök och snusning. (Det är bara en av pojkarna som INTE testat en cigarett).

tänkas vara inresserade.

Man kan alltså köpa programmen. Vi har redan order från ett håll på en handfull

DVD-skivor. Vi hoppas också att medlemmar i VISIR kommer att skaffa sig eget exemplar. Det kan vara bra att visa för barn och ungdomar i familjen och umgängeskretsen. Man kan också tipsa barnens förskola eller skola och låna ut programmen dit.

idéer via manuskript till inspelning och färdiga VHS-band och DVD-skivor. I programmen uppträder TV-reportern Skurt, Ingamay Hörnberg, Eivor Svenonius Kinnander, Fame, två skådespelare, tre olympiska guldmedaljörer, en skönhetsexpert, en tandläkare, en orkestlerledare och några före detta rökare.

Vårt kansli har haft ett styvt jobb bl.a. en mängd skrivelser och utskick av drygt 5000 brev till skolorna. Om det går som vi hoppas kommer många att vilja köpa programmen och då kommer nya arbetsuppgifter till.

Eivor & Sven Kinnander

Rapport från VISIR's Skånedistrikt

Manifestation för 5.000

Den 20 november hedrade Skånedistriktet tobakens offer på Gustav Adolfs torg i Malmö med stora fotografier på namngivna personer som dött av sin rökning. Manifestationen hölls mitt på dagen med många människor i rörelse. Cirka 5.000 personer gick förbi oss och väldigt många hejade sig för att ta del av vårt budskap.

Vi har deltagit med egen monter på två utställningar/mässor – Skoldagarna, som anordnas vartannat år och SACO-mässan. I båda fallen fick vi kontakt med flera tusen personer och delade ut material. Fritidsförvaltningen i Malmö arbetar för att göra sina anläggningar rökfria. Vi var med och delade ut broschyrer på Malmö Stadion vid den officiella starten för ett rökfritt stadion. Fritidsförvaltningen har följt upp detta genom att hjälpa personer att bli rökfria med vår hjälp. Två av stadsdelsförvaltningarna har anordnat hälsodagar, där vi också ställt upp.

Sven Kinnander

Årsmöte

i VISIR's Skånedistrikt hålles lördagen den 12 mars kl. 11.00 i NBV:s lokaler Kungsgatan 16 A, Malmö (samma adress som VISIRs lokal)

Rökning nu största orsaken till plötslig spädbarnsdöd

Antalet fall av plötslig spädbarnsdöd har minskat i en rad västländer. I Sverige inträffade årligen över 100 dödsfall av det slaget under 1980-talet mot endast 20 år 2002. Minskningen är ett resultat av upplysningskampanjer om nyttan av att låta barnen sova på rygg i stället för på magen.

Sedan kampanjerna fått sitt stora genomslag är mödrarnas rökning den klart dominerande orsaken till plötslig spädbarnsdöd.

- Om inte en enda mamma rökte skulle vi uppnå en nollvision när det gäller plötslig spädbarnsdöd, med undantag för enstaka fall på grund av någon djupare sjukdomsorsak, säger barnläkaren och professorn Hugo Lagercrantz vid Astrid Lindgrens barnsjukhus i Solna till Tobaksfakta.

- I de fall som jag känner till, har mamman rökt, eller snusat.

I Colorado har ett forskarlag med hjälp av delstatens födelserregister granskat drygt 480 000 barn som föddes med normal födelsevikt åren 1989-1998. Registret innehåller uppgifter om mödrarnas rökning under graviditeten, även hur många cigaretter de rökt per dag. Forskarna har jämfört med dödsorsaksregistret och analyserat dödsfallen. Det inträffade 598 fall av plötslig spädbarnsdöd under perioden. 172 var barn som exponerats för cigarettrök. 100 av dessa fall kan knytas till rökningen. Forskarnas slutsats blev att risken för plötslig spädbarnsdöd fördubblas för barn som i moderlivet utsätts för tobaksrök och att rökning efter kampanjen om ryggläge för spädbarnen kvarstår som den utan jämförelse ledande orsaken till dessa dödsfall.

Lösningen på korsord 1 från nr 3-4 nov 2004.

	KF-TIONING	SPINDELNAVIN	UTSTUDERAD	BLISSÄG	MITT I VECKAN	PERLANS ÖAS	OSTA NÄRHT	GÄMVAL SÄNG-TITEL	PASSAR PÅ VITKLÄDD BRUD
SER FRAMT	V	I	S	I	O	N	Ä	R	TUSEN → M
VISA BÄGGA SIDOR	I	M	P	O	N	E	R	A	NOTERINGEN ↓ Y
GUDA-NAMN	VARH AUGUST	S	E	N	S	O	M	M	A
KÄRVE	N	E	K	TIONING EDUT ↓	D	N	AJ!	O	N
	J	SLANT → VVS-TEAM ↓	T	I	A	EJ!	I	N	T
KULÖR	O	R	A	N	G	E	ALLAN EDVIN NILSSON TISK ↓	A	E
GÖR VI INTE (VISIR)	R	Ö	K	E	R	JACK →	H	A	C
KAN BLI ETT RUSSIN	D	R	U	V	A	DAGEN KORT ↓	A	EFTER SAMMA →	K
BÖJA RÄGG	AN-KLAGAN →	K	L	A	N	D	R	A	N
RISKAR	S	N	Ä	R	T	A	R	PÅ ENTRE-DÖRR →	I
GILLAR GÄSTER	V	Ä	R	D	E	N	BEDÖVA ↓	I SALT →	N
AAA AAA	A	N	SOLJUD →	N	BLIR GENERAD ↓	DEN ÄLDRE ↓	S	SIGU GÅT ↓	G
	N	PRÖVA →	F	Ö	R	S	Ö	K	E
GREK-Ø	K	O	OH-VAND-LAD →	F	Ö	R	V	Ä	N
TOR	A	S	EX →	F	D	LYFTA EN BÖRJA →	A	X	L

VISIR's 2:a korsord!

		GOD-KÄND	GEN- ÄR EN ÖVNING		MÖRK TID	YTA	AIR CONDI- TION	ADRESS KORT	KOL
	MÅNGA I SIKLT- TRÅD						NED- STÄMD- HET		
FINNS I LUNGA	SYRE	KAN LUFT VARA I RÖKRUH?	STOLT MARSCH						
			BJÖRK- STADEN	ER- HÅLLER		BESTÄMD KUTIN			
SOFF- DYNA	ELEFANT I FÄRVIEN NU ÖRTTF 1/6-05					FRI FRÅN ANSVAR MÅT		ÄR YPPERLIG INE	
					EDORA				
SÖT					FRANSK FOT				
ÄR SÄLLAN RÖKFR I HY				ÄR BÄR MED BLAD OCH KVISTAR	ENJONI- STÄENDE		GENMOT SKIWADES		
INTE MÅNGA			HÖLLS SENAST I ATEH ÄR GIFT			ENGELSK HERRE LUKEN- DREJERI			
	SUNDA								STRAND- FÅGLAR
LITEN FIGUR SOM HJÄLPER BARN ATT SLIPPA RÖKNING	VAJA- UNGE BERG- HAGEN								
KAST- VAPEN								VÄXER VID VATTEN	
UPP- ULH NED- VÄND			BILPLATS						
FÖRENADE STATER			ENG LJUST ÖL KANSKE				TON BUSKE		
					SÄLJEK BILLIGT				
GAMMAL VANA? KANAL- BURK					ÄR VÄSSA ORGAN				

Nästa nr av VISIR Aktuell kommer i maj. Temat är Rökfritt på restauranger. Hur många restauranger kommer att följa lagförslaget? Rapportera hur det kommer att bli i din stad. Välkommen med dina bidrag före 11 april.

Det är Leili Hägg, bosatt i Märsta, som har konstruerat även det andra korsordet för VISIR's läsare. Håll till godo.

Vi säger tack Leili!

Lösning nr 2 publiceras i nästa nummer av VISIR Aktuell.

Riksförbundet VISIR
Hälsans Hus
Fjällgatan 23A
116 28 Stockholm

POSTTIDNING **B**

EN VISIRKÄMPE I VÄST

Ingela Zetterlund är en VISIR´are ut i fingerspetsarna. Mycket tack vare sitt medlemskap har hon lyckats bli rökfri, utan några hjälpmedel.

Det var när min far fick en hjärtinfarkt 1978 jag bestämde mig för att börja trappa ned min rökning, som pågått några år.

När en annons i tidningen informerade om VISIR´s visioner blev det ytterligare en kick som hjälpte mig mot rökfritt. 1983 blev jag en VISIR´are.

- Jag blev medlem men fortsatte att röka då och då, berättar Ingela. Mötena i Göteborg hjälpte visserligen men det var först på jobbet jag började röka mindre. Man kunde ju inte vara med i VISIR och röka, tyckte jag.

Fem tjejer på kontoret slutade helt och började spara pengarna till en resa. Visserligen ersatte dom tobaken mot chips och läsk, men hell-

re tjocka och rökfria, sade dom.

Jag glömmer aldrig min fars blick när han förmanade mig och min syster, "töser sluta det är farligt!"

- Min morbror hade cigarraffär så det var lätt för familjen att skaffa tobak.

Nu efteråt tycker man att det var rena galenskapen att röka. Där stod man framåtlutad under köksfläkten och sög in och blåste ut, nästan komiskt.

Min syster slutade röka för 4 år sedan och jag tror att både jag och hon har lämnat begäret efter en cigg bakom oss.

- Jag har aldrig sagt till någon att dom måste sluta, tycker inte om ältande och tjat. Istället brukar jag lämna fram några trycksaker.

Jag kommer aldrig att glömma den svartvita bilden på mannen med påsar under ögonen, rynkig och skrovlig hy. En bild på en rökare. Den var skrämmande.

I november stod Ingela i snålblåsten utanför läkarmässan i Göteborg och delade ut VISIR-aktuellt.

Kjell Hedlund

Ingela Zetterlund är numera bosatt på Smögen i Bohuslän där hon i en livsåskådningsgrupp driver VISIR´s ideer.

Riksförbundet VISIR (Vi Som Inte Röker) är en ideell förening, politiskt och religiöst fristående, som är helt beroende av medlemmarnas stöd. VISIR arbetar för fler rökfria miljöer och för att ingen mot sin vilja ska utsättas för tobaksrök. Tillsammans med sina läns- och lokalföreningar bedriver VISIR ett informations- och opinionsbildande arbete runt om i landet.

BLI MEDLEM NU! Årsavgift, som inkluderar 4 nr av VISIR Aktuellt, huvudmedlem 150 kr, familjemedlem 30 kr, ungdom upp till 25 år 50 kr, skolor och organisationer 300 kr. Postgiro 60 94 07-2.

Adress: VISIR, Hälsans Hus, Fjällgatan 23 A, 116 28 Stockholm.

Tel 08-591 282 11, E-post:visir@telia.com Hemsida: www.visir.a.se